

Handläggare
Helena Åkerlindh
Telefon: 0850809305

Till
Kungsholmen Stadsdelsnämnd
2021-04-29

Skrivelse om skrotbåtar

Svar på skrivelse från Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet de gröna och Moderata Samlingspartiet.

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

En skrivelse om omhändertagande av skrotbåtar inkom till Kungsholmens stadsdelsnämnd den 17 december 2020 från Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet de gröna och Moderata Samlingspartiet.

Med skrivelsen vill majoritetsgruppen att förvaltningen utreder och beskriver ansvarsfördelningen för omhändertagande av skrotbåtar samt vilka hinder som finns för Stockholm stad att agera.

Stockholms hamnar förvaltar kajer och hamnområden enligt bilaga 1. Idrottsförvaltningen har hand om båtplatser för fritidsbåtar. På fastigheter där kommunen är lagfaren ägare som inte är upplåten med arrende eller tomträtt, tar exploateringskontoret hand om frågan.

Exploateringskontorets och Stockholms hamnars rutiner är liknande i arbetet med skrotbåtar. En utmaning är att en kommun inte har rätt att flytta båtar utan att göra sig skyldiga till egenmäktigt förfarande. Exploateringskontoret efterlyser ett tydligare regelverk på området. Till exempel skulle det underlätta om fastighetsägaren har rätt att ta hand om skrotbåtarna efter en viss tid.

Även miljöförvaltningen lyfter att dagens regelverk leder till att båtar utan ägare blir liggande länge, då det tar tid att klassa båten som övergiven.

Bakgrund

En skrivelse om omhändertagande av skrotbåtar inkom till Kungsholmens stadsdelsnämnd den 17 december 2020 från Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet de gröna och Moderata Samlingspartiet. Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden, i samråd med exploateringskontoret, miljöförvaltningen och Stockholms hamnar.

Ärendet

Skrivelsen beskriver problemet med övergivna skrotbåtar och tar upp Felicia af Skum som exempel. Båten bärgades av Stockholms hamnar efter legat halvsjunknen vid Kungsholms strand.

Skrivelsen tar upp två betydande problem. Först att kommunen inte kan skrota, bärga eller flytta en båt utan att en ägare har gett sitt medgivande. Vilket gör det svårt att komma vidare om ägaren inte ger sig till känna. Det är även mycket kostsamt att forsla bort och skrota båtar. Dagens skrotbåtspremie, som är förhållandevis låg, ger inte ekonomiskt incitament till båtägare att ta sitt ansvar och skrota sina båtar. Detta leder till att vissa båtar lämnas vind för våg.

Med skrivelsen vill majoritetsgruppen att förvaltningen utreder och beskriver ansvarsfördelningen för omhändertagande skrotbåtar samt vilka hinder som finns för Stockholm stad att agera.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ansaret för frågan är uppdelad inom Stockholms stad. Stockholms hamnar förvaltar kajer och hamnområden enligt bilaga 1.

Idrottsförvaltningen har hand om båtplatser för fritidsbåtar. På fastigheter där kommunen är lagfaren ägare som inte är upplåten med arrende eller tomträtt, tar exploateringskontoret hand om frågan.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Parkmiljöavdelningen norra innerstaden

Lindhagensgatan 76
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
stockholm.se

Exploateringskontorets rutin för omhändertagande av övergivna båtar

Exploateringskontorets rutiner i frågan är kortfattat som följer. En kontroll genomförs av att båten ligger på mark som

exploateringskontoret ansvarar över. Ligger båten inom hamnområde skickas ärendet vidare till Stockholm hamnar. Utgör båten sjöfara kontaktas sjöfartsverket alternativt räddningstjänsten om det är fara för liv eller miljökada. Miljöförvaltningen kontaktas vid större utsläpp av olja samt skada på stränder, fåglar eller dricksvatten. Stockholm hamnar och sjöpolisen informeras.

Används båten som bosättning hanteras det på samma sätt som vid otillåtet ianspråktagande, ansökan skickas in om särskild handräckning/ -avlägsnande till kronofogden.

Ägaren till båten eftersöks. Om ingen ägare hittas, polisanmäls båten och det görs en anmälan om sjöfynd eller hittegods. Är båten ett båtvrak eller övergiven utan synbar ägare och bedöms vara sjöfynd ska polisen besiktiga fyndet och kungöra bärgning. Har båten hittats förtöjd eller uppdragen på stranden kan det istället utgöra hittegods och då behövs inget kungörelseförfarande. Bedöms båten som hittegods kan bortforsling beställas. Polisen gör bedömning om hittegods eller sjöfynd.

Om det inte går att identifiera båtens ägare och det inte är sjöfynd eller hittegods så är det inte möjligt att ansöka om handräckning eller vidta tillsynsåtgärder enligt miljöbalken.

Båten kan ianspråktagas som övergiven egendom och polisanmälas, den processen blir ofta mycket långdragen och måste dokumenteras väl med en väntetid på minst tre månader samt ofta stora kostnader som hamnar på kommunen.

Hittas ägaren kontaktas denna och uppmanas att flytta båten. Om inte detta sker polisanmäls båten, det görs en anmälan om egenmäktigt förfarande. Annan brottslighet kan komma att utredas. Ansökan upprättas om handräckning hos Kronofogden.

Exploateringskontoret menar att det är komplexa lagregler när det gäller otillåtet förankrade/övergivna båtar. Exploateringskontoret kan göra sig skyldig till egenmäktigt förfarande om de flyttar på båtar. Trots att de ligger olovligen på Stockholms stads vattenfastighet. Något som skulle underlätta är ett tydligare regelverk. Till exempel skulle det underlätta om fastighetsägaren har rätt att ta båtarna efter en viss tid.

Stockholms hamnars rutin för omhändertagande av övergivna båtar

Stockholms hamnars arbetar med frågan om skrotbåtar enligt följande.

När en anmälan kommer dokumenteras så mycket information som möjligt från anmälaren. Är fartyget ett båtvrak eller övergiven utan synbar ägare kan det antingen vara ett så kallat sjöfynd eller hittegods. Bedöms fartyget vara sjöfynd ska polisen besiktiga fyndet och kungöra bärgningen.

Har fartyget hittats förtöjd eller uppdragen på stranden kan det istället utgöra hittegods, då behövs inget kungörelseförfarande för polisen. Däremot anses fartyget inte vara hittegods om den avsiktligt lämnats och är ordentligt förtöjd. Polisen gör den bedömningen.

Om det inte går att identifiera fartygets ägare är det inte möjligt att ansöka om handräckning eller vidta tillsynsåtgärder enligt miljöbalken. Om polisen inte anser att det är sjöfynd eller hittegods återstår endast att flytta fartyget genom egen försorg. När ingen ägare kan hittas och fartyget inte utgör sjöfynd/hittegods kan Stockholms hamnar överväga att ianspråkta fartyget såsom övergiven egendom. Det är dock viktigt att ha tillräckligt underlag, och dokumentation under en längre tid, annars kan hamnen göra sig skyldig till egenmäktigt förfarande.

När tre månader har passerat sedan polisanmälan gjordes kan Stockholms hamnar anslå att fartyget kommer att bortskaffas. Anslaget bör sitta uppe i minst en vecka innan fartyget flyttas för skrotning.

Finns det en känd ägare kontaktas och uppmanas denne att flytta fartyget genom ett rekommenderat brev samt komplettering med mejl och samtal. Platsen besöks och fartyget lappas, fotografers och dokumenteras. Hjälps tas av polis vid behov.

Polisanmälan görs om egenmäktigt förfarande. Annan brottslighet kan komma att utredas. Jurist upprättar ansökan om handräckning hos Kronofogden när tillräckligt underlag finns. Det kan uppstå problem om ägaren flyttar fartyget. Skulle fartyget flyttas till annan fastighet måste man antingen skicka in en ny ansökan eller komplettera den befintliga.

Stockholm hamnar önskar att fördjupa dialogen med miljöförvaltningen för att undersöka om det är möjligt att minska konsekvenser och ledtider i det fall där det även föreligger en risk för eller är en pågående miljöpåverkan.

Miljöförvaltningens roll i omhändertagande av övergivna båtar
Miljöförvaltningen ger föreläggande till båtägaren att ta bort båten om det är eller finns risk för miljöskada. Finns det ingen ägare kan miljöförvaltningen ge ett föreläggande till exploateringskontoret eller Stockholms hamnar om att ta bort båten. Då långt ifrån alla skrotbåtar är miljöfarliga ser miljöförvaltningen också att det är problem med att båtar utan ägare blir liggande länge, då det tar tid att klassa båten som övergiven.

Slutsats

Hanteringen av skrotbåtar är en komplex fråga. Berörda förvaltningar har tydliga rutiner men efterlyser vissa förändringar. Problemet är bland annat att Stockholm stad inte kan skrota, bärga eller flytta en båt utan att en ägare har gett sitt medgivande. Detta gör att det är tidskrävande och svårt att komma vidare om ägaren inte ger sig till känna.

Exploateringskontoret efterlyser ett tydligare regelverk på området. Till exempel skulle det underlätta om fastighetsägaren har rätt att ta hand om skrotbåtar efter en viss tid. Även miljöförvaltningen lyfter att dagens regelverk leder till att båtar utan ägare blir liggande länge då det tar tid att klassa båten som övergiven.

Stadsdelsdirektör

Avdelningschef

Bilaga

1. Karta hamnområden.